

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลภายใน กับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ : 21 สิงหาคม 2562
วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ : 17 กันยายน 2562
วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 25 กันยายน 2562

อุทัยรัตน์ รุกไพโร

มหาบัณฑิตโครงการปริญญาโทการบัญชี
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ดร.ธีรชัย อรุณเรืองศิริเลิศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลภายในกับการหลีกเลี่ยงภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อดูความสามารถของบริษัทในการหลีกเลี่ยงภาษีที่เป็นผลมาจากคุณภาพข้อมูลภายในของบริษัท การศึกษาใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ วิเคราะห์ข้อมูลบริษัท 1,301 ตัวอย่าง ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2561 โดยวัดการหลีกเลี่ยงภาษีวัดจากอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด และวัดคุณภาพข้อมูลภายในจากเวลาในการประกาศผลการดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพข้อมูลภายในมีสัมพันธ์เชิงบวกกับการหลีกเลี่ยงภาษี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณภาพข้อมูลภายในส่งผลให้บริษัทประหยัดภาษีได้

คำสำคัญ : การหลีกเลี่ยงภาษี อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด การวางแผนภาษี คุณภาพข้อมูลภายใน

The Relationship between Internal Information Quality and Tax Avoidance in The Stock Exchange of Thailand

Received: August 21, 2019

Revised: September 17, 2019

Accepted: September 15, 2019

Utairat Rokprai

Master of Accounting Program,
Thammasat Business School, Thammasat University

Dr. Teerachai Arunruangsirilert

Assistant Professor of Department of Accounting,
Thammasat Business School, Thammasat University

ABSTRACT

The research has an objective to study the relationship between internal information quality and tax avoidance of listed companies on the Stock Exchange of Thailand in order to observe the ability to avoid taxes through quality of the internal information. This study uses multiple regression analysis to observe 1,301 firm year observations from 2014 to 2018 by measuring tax avoidance as cash effective tax rate and measuring the internal information quality as time of firm's earnings announcement. Results show that the internal information quality positively affects tax avoidance showing that quality of internal information results tax saving.

Keywords: Tax Avoidance, Cash Effective Tax Rate, Tax Planning, Internal Information Quality

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

การกำหนดนโยบายหรือการวางแผนงานด้านต่าง ๆ ในการประกอบธุรกิจ อาทิ การลงทุน การปรับโครงสร้างบริษัท การเสียภาษี จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและมีนัยสำคัญต่อโครงสร้างและประสิทธิภาพของนโยบายภาษี การได้รับข้อมูลที่มีความถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือและเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจย่อมทำให้การกำหนดนโยบายด้านต่าง ๆ บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายได้ การกำหนดนโยบายหรือการวางแผนทางภาษีเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการประกอบธุรกิจ เนื่องจาก การเสียภาษีเป็นภาระหน้าที่ของบริษัทหรือนิติบุคคลต้องปฏิบัติ โดยในส่วนของบริษัทหรือนิติบุคคลนั้นภาระการเสียภาษีที่รัฐบาลเรียกเก็บคือ การเรียกเก็บภาษีจากรายได้ หรือกำไรจากการประกอบกิจการ ภาระภาษีที่บริษัทต้องเสียจากรายได้ดังกล่าวอาจมีขนาดลดลงจากการได้รับการยกเว้น การลดหย่อนภาษี รวมถึงสิทธิประโยชน์ทางภาษีต่าง ๆ ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการไม่มีการวางแผนภาษีที่ดีในการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี หรือไม่มีความรู้ความเข้าใจทางด้านกฎหมายภาษีอย่างเพียงพอย่อมส่งผลให้การประหยัดภาษีของกิจการไม่ดีเท่าที่ควร และอาจถือเป็นต้นทุนทางธุรกิจที่ไม่สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการอื่นได้ ทั้งนี้บริษัทหรือนิติบุคคลควรคำนึงถึงการเสียภาษีอย่างถูกต้องตามกฎหมายประมวลรัษฎากรด้วยเช่นกัน และการเสียภาษีอย่างถูกต้องนั้นอาจนำหลักการวางแผนภาษี (Tax Planning) มาปรับใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ หรือเลือกใช้นโยบายภาษีโดยอาศัยช่องว่างกฎหมาย (Gap in the Law) หรือเรียกอีกอย่างว่า การหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ซึ่งช่วยให้บริษัทได้รับสิทธิประโยชน์ในการเสียภาษี บรรเทาภาระภาษีของบริษัทช่วยให้ประหยัดภาษีมากขึ้น ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนภาษี (Tax Planning) ด้วยเช่นกัน

การใช้นโยบายการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ในหลาย ๆ ประเทศ โดยเฉพาะการหลีกเลี่ยงภาษีนิติบุคคลยังคงเป็นประเด็นที่ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญและถูกกล่าวถึงในสื่อสาธารณะ อีกทั้งยังเป็นจุดสนใจของหน่วยงานจัดเก็บภาษีอีกด้วย เนื่องจากผู้ประกอบการจะอาศัยช่องว่างกฎหมายภาษี เพื่อเอื้อประโยชน์ในการเสียภาษีให้น้อยลง ทั้งนี้วัตถุประสงค์ในการประหยัดภาษีของธุรกิจจะมุ่งประเด็นไปที่การหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) คำถามที่ตามมาส่วนใหญ่ว่าการหลีกเลี่ยงภาษีนี้นั้นมีความเหมาะสมและพึงปฏิบัติตามลักษณะดังกล่าวหรือไม่ โดยหลักการพิจารณาควรคำนึงถึงนโยบายทางภาษีอากรของแต่ละประเทศ ประกอบไปด้วย นโยบายทางเศรษฐกิจและนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้อง การกำหนดลักษณะธุรกรรมที่กฎหมายพึงยอมรับได้ในการดำเนินการดังกล่าวหากอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายย่อมเป็นการหลีกเลี่ยงภาษีอากรที่ยอมรับกันได้ (Acceptable Tax Avoidance) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ยอมรับได้ของการหลีกเลี่ยงภาษี ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงบทบาทของคุณภาพข้อมูลที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมภายในของบริษัท ทั้งในแง่ของการเข้าถึง ความมีประโยชน์ ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง ปริมาณและอัตราส่วนของข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ข้อมูลเท็จจริง และความรู้ที่เก็บรวบรวมและใช้ภายในองค์กรในการสนับสนุนผลลัพธ์ดังกล่าว

ความสามารถในการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ของบริษัทอาจได้รับผลกระทบจากคุณภาพของข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจในการวางแผนภาษีหากไม่มีข้อมูลที่ดีอาจเสียโอกาสในการลดขนาดของฐานภาษี การประสานงานของการวางแผนภาษีในส่วนต่าง ๆ ของบริษัทอาจเป็นเรื่องยาก ความเสี่ยงด้านภาษีอาจสูงและเอกสารของบริษัทอาจไม่ได้รับการยอมรับจากเจ้าหน้าที่ประเมิน การขาดข้อมูลและการได้ข้อมูลล่าช้ากว่าเหตุการณ์หรือได้มาภายหลังจากที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว ก็ย่อมไม่ก่อประโยชน์อันใดเลย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าคุณภาพข้อมูลภายในของบริษัทจะมีผลกระทบต่อความสามารถของการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) หรือไม่

2. ทบทวนวรรณกรรมและสมมติฐานการวิจัย

2.1 ทบทวนวรรณกรรม

การวิเคราะห์ธุรกิจผ่านสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนด้วยข้อมูลมีผลต่อความสามารถในการประมวลผล การนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ทางธุรกิจ และการอำนวยความสะดวกในการตัดสินใจ เช่น การจัดโครงสร้างและสภาพแวดล้อมของบริษัทในลักษณะของการจัดทำงบประมาณ (Budgets) และการจัดทำรายงานบัญชีภายใน ซึ่งหากมีการจัดทำข้อมูลดังกล่าว จะทำให้บริษัทคาดการณ์รายได้ที่ถูกต้องมากขึ้น (Cassar and Gibson, 2008) สภาพแวดล้อมข้อมูลภายในจึงเป็นส่วนสำคัญของการตัดสินใจมากมายที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษี การเติบโต การทำกำไรและการอยู่รอดของบริษัท นอกจากนี้สภาพแวดล้อมภายในก็ยังมีส่วนในการสนับสนุนการจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วย (Kearns, 2007)

Chaisit Trachutham (2010) ได้ให้คำจำกัดความและความแตกต่างเกี่ยวกับ การวางแผนภาษีอากร (Tax Planning) การหลีกเลี่ยงภาษีอากร (Tax Avoidance) และ การหนีภาษีอากร (Tax Evasion) คือ การวางแผนภาษีอากร หมายถึง การเตรียมการ เพื่อเสียภาษีให้ถูกต้องครบถ้วนและประหยัดโดยชอบด้วยกฎหมายและการหลีกเลี่ยงภาษีอากร เป็นการกระทำที่ช่วยให้ประหยัดภาษีโดยชอบด้วยกฎหมาย การหลีกเลี่ยงภาษีอากรจึงน่าจะเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนภาษีอากร การหลีกเลี่ยงภาษีอากรจึงควรจะเป็นการหลีกเลี่ยงภาษีอากรที่ยอมรับได้ (Acceptable Tax Avoidance) หรือไม่ใช่การหลีกเลี่ยงภาษีอากรที่ไม่บริสุทธิ์ (Non-Abusive Tax Avoidance) ส่วนการหนีภาษีอากร เป็นการใช้วิธีการที่ผิดกฎหมาย เพื่อทำให้ไม่ต้องเสียภาษีหรือเสียภาษีน้อยลง จึงต่างกับการหลีกเลี่ยงภาษีอากร การหลีกเลี่ยงภาษีอากรจึงเป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมาย ต่างกับการหนีภาษีที่เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

He and Lin (2015) ทำการศึกษาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารของกรรมการอิสระมีผลต่อประสิทธิภาพในการตรวจสอบอย่างไร โดยการสืบสวนการเปิดเผยข้อมูลของการตรวจสอบภายใน พบว่าเมื่อความไม่สมดุลของข้อมูลระหว่างบุคคลภายในกับกรรมการภายนอกต่ำมากและสัดส่วนกรรมการอิสระในคณะกรรมการมีค่าสูงบริษัทมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยรายงานการตรวจสอบการควบคุมภายในโดยสมัครใจ กล่าวคือ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมข้อมูลของบริษัทในการรายงานทางการเงินที่โปร่งใสมากขึ้นและสภาพแวดล้อมด้านข้อมูลที่ดีจะลดความไม่สมมาตรของข้อมูลระหว่างผู้บริหารของบริษัทและนักลงทุนภายนอก ซึ่งจะช่วยให้นักลงทุนเข้าใจและใช้ข้อมูลบัญชีที่เปิดเผยโดยบริษัทได้ดียิ่งขึ้น

Dyrenge, Michelle and Maydew (2008) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีนิติบุคคลในระยะยาว โดยกำหนดมาตรการวัดอัตราภาษีเงินได้ที่มีประสิทธิภาพ (Cash Effective Tax Rates) ออกเป็นช่วง ๆ คือ ระยะเวลา 1 ปี กำหนดเป็นระยะสั้น และระยะเวลา 5 ปี และ 10 ปี กำหนดเป็นระยะยาว ในงานวิจัยได้เน้นประเด็นสำคัญว่าการหลีกเลี่ยง (Tax Avoidance) ไม่ได้หมายความว่าบริษัทจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่เหมาะสม และผลการวิจัยพบว่าบริษัทจำนวนมากที่สามารถหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้นิติบุคคลในระยะเวลานานและมาตรการหลีกเลี่ยงภาษีในระยะยาวนั้นดีกว่าระยะสั้น

Guenther, Matsunaga and Williams (2013) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างนโยบายภาษีในด้านการหลีกเลี่ยงภาษี ภาษีเชิงรุกและความเสี่ยงด้านภาษีว่าเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของบริษัทหรือไม่ โดยกำหนดแนวคิดภาษีที่แตกต่างกัน คือ 1) การหลีกเลี่ยงภาษีหมายถึง ความสามารถของบริษัทในการลดการจ่ายภาษีและวัดจากอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด (Cash ETR) ในช่วงห้าปี 2) ภาษีเชิงรุกหมายถึง ขอบเขตที่บริษัทรับสถานะภาษีที่ไม่น่าจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานด้านภาษีและวัดโดยการสำรวจ เพื่อผลประโยชน์ทางภาษีที่ไม่ได้รับการยอมรับ ซึ่งถูกปรับอัตราส่วนด้วยสินทรัพย์รวม 3) ความเสี่ยงด้านภาษี นิยามว่าเป็นความไม่แน่นอนเกี่ยวกับอัตราภาษีของบริษัท แสดงให้เห็นถึงความสามารถของบริษัท

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลภายในกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance)

ของบริษัทยจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในการดำรงสถานะภาษีในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ และวัดจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด (Cash ETR) พบว่าการเลือกใช้นโยบายภาษีโดยการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ของบริษัทเป็นการแสดงถึงความสามารถของบริษัทในการลดการชำระภาษีในปัจจุบัน และจากการที่บริษัทลดการจ่ายภาษีจึงมีความน่าจะเป็นค่อนข้างสูงที่จะถูกประเมินโดยเจ้าหน้าที่ นโยบายภาษีจะเพิ่มความเสี่ยงด้านภาษีหากบริษัทเพิ่มความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการชำระภาษี

Gallemore and Labro (2015) ทำการศึกษา เรื่อง ความสำคัญของคุณภาพข้อมูลภายในสำหรับการหลีกเลี่ยงภาษี โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจากฐานข้อมูลที่อยู่ใน Compustat, Stock market data from CRSP, Earnings announcement and management forecast data from IBES, Section 404 material weakness data from Audit Analytics, and restatement data from Andy Leone ปี พ.ศ. 2537–2553 ในงานวิจัยได้กำหนดตัวแทน (Proxy) ของคุณภาพข้อมูลภายใน (Internal Information Quality: IIQ) คือ 1) ความเร็วของการประกาศผลการดำเนินงานหลังจากการปิดงบการเงินสิ้นรอบบัญชี 2) ความถูกต้องของการคาดการณ์ผลการดำเนินงาน 3) ไม่มีระบบการควบคุมภายในที่ดีตาม Sarbanes-Oxley (SOX) มาตรา 404 4) ไม่มีการปรับปรุงงบการเงินเนื่องจากความผิดพลาด โดยใช้อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด (Cash ETR) เป็นตัววัดการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแทนคุณภาพข้อมูลภายใน (IIQ proxies) กับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าคุณภาพของข้อมูลภายใน (IIQ) มีความสำคัญต่อการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ทั้งนี้ในงานวิจัยดังกล่าวได้มีการศึกษาเพิ่มเกี่ยวกับปัจจัยที่จะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลภายในกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) คือ ปัจจัยด้านการประสานงานภายในและความไม่แน่นอนภายในบริษัท นอกจากนี้ได้มีการศึกษาเพิ่มในด้านความเสี่ยงจากการที่บริษัทไม่มีคุณภาพข้อมูลภายในว่ามีความเป็นไปได้สูงที่การเลือกการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ของบริษัทจะไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ประเมินและทำให้ความเสี่ยงด้านภาษีของบริษัทอยู่ในระดับสูงอีกด้วย

จากการศึกษาของ Gallemore and Labro (2015) ดังกล่าวได้ข้อสรุปว่าบริษัทที่มีระดับคุณภาพของข้อมูลภายในสูงมีส่วนลดความเสี่ยงด้านภาษี สามารถใช้ประโยชน์จากคุณภาพสภาพแวดล้อมข้อมูลภายใน ในการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ให้บรรลุอัตราภาษีที่แท้จริง (ETRs) ที่ต่ำลง และผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าเมื่อบริษัทมีข้อมูลที่มีคุณภาพสูงในการสนับสนุนกลยุทธ์การวางแผนภาษีจะไม่เสี่ยงต่อการกระทำที่ไม่ต้องการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี เพื่อลดอัตราภาษีที่แท้จริง ซึ่งให้ข้อเท็จจริงว่าสภาพแวดล้อมภายในของบริษัทมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจผลการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) โดยการมีข้อมูลเชิงลึกที่ทำให้ ETRs ของบริษัทมีการเพิ่มขึ้นและลดลง

Sathaya Thanjunpong (2014) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษี พบว่าการกำกับกิจการที่ดีช่วยลดการวางแผนภาษีที่ทำให้ทั้งกำไรทางบัญชีกำไรทางภาษีลดลงและการศึกษานี้ได้เพิ่มหลักเกณฑ์ในหมวดความรับผิดชอบต่อสังคมทางด้านภาษีอากร การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสด้วย ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ซึ่งให้เห็นว่าความสำคัญของคุณภาพข้อมูลภายในเป็นปัจจัยสำคัญในเรื่องการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) แต่เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาไม่พบงานวิจัยในบริบทของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางการศึกษาและผลสรุปของ Gallemore and Labro (2015) มาเป็นแนวทางในการศึกษาความสัมพันธ์ของคุณภาพข้อมูลภายในกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) โดยศึกษาจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2557–2561

2.2 สมมติฐานการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งข้อสมมติฐานที่ว่า คุณภาพของข้อมูลภายใน (Internal Information Quality : IIQ) เกี่ยวข้องกับความสามารถในการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance)

H₁: คุณภาพข้อมูลภายในที่สูงขึ้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) มากขึ้น

คุณภาพของข้อมูลภายในจะนำไปสู่การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับภาษี ซึ่งช่วยให้สามารถรวบรวมข้อมูลได้ง่ายขึ้น เนื่องจากข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการทำงานด้านภาษีมักกระจายอยู่ทั่วทั้งบริษัท เช่น รายงานด้านการเงินและการจัดการ การจัดทำเอกสารและการรวบรวมข้อมูลจากระบบ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านภาษีของบริษัท เป็นต้น ดังนั้น บริษัทที่มีคุณภาพของข้อมูลภายในสูงจึงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance)

3. กรอบแนวคิดงานวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การวิเคราะห์ธุรกิจผ่านสภาพแวดล้อมที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลมีผลต่อความสามารถในการประมวลผล การนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ทางธุรกิจ และการอำนวยความสะดวกในการตัดสินใจ สภาพแวดล้อมข้อมูลภายในจึงเป็นส่วนสำคัญของการตัดสินใจมากมายที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษี การเติบโต การทำกำไร และการอยู่รอดของบริษัท โดยนำข้อมูลที่เกิดจากการวางแผน การควบคุม และการดำเนินงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กรที่มีระบบการจัดเก็บ จัดการ และนำเสนอสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้ใช้ งานวิจัยนี้จึงเน้นคุณภาพข้อมูลภายใน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับภาษี

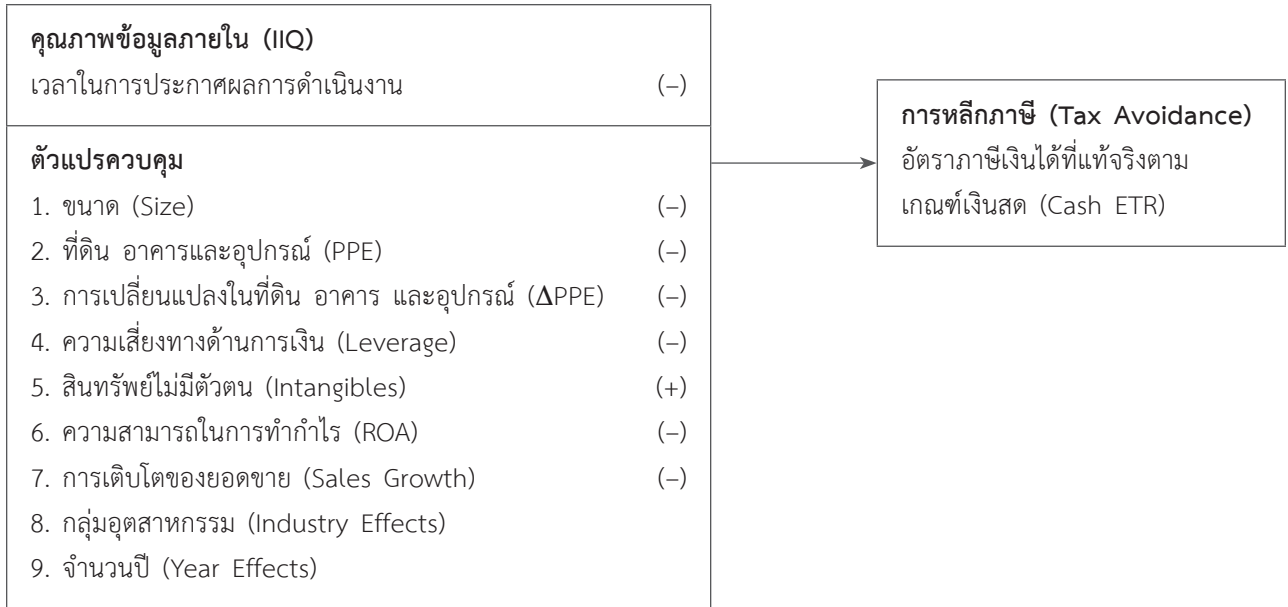
Hanlon and Heitzman (2010) กล่าวว่าบริษัทรายงานรายได้ที่ต้องเสียภาษีในแบบแสดงรายการภาษี รายงานค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ สินทรัพย์ภาษีเงินได้ และหนี้สินภาษีเงินได้ในงบการเงินตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (GAAPs) ดังนั้นการประมาณการรายได้ที่ต้องเสียภาษีและจ่ายภาษีจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการวัดการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) สามารถหาได้จากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง มาตรการหลีกเลี่ยงภาษีส่วนใหญ่ได้รับจากข้อมูลงบการเงิน เนื่องจากแบบแสดงรายการภาษีจะไม่เปิดเผยต่อสาธารณชนและการเข้าถึงจะได้รับเพียงไม่กี่ตัวเท่านั้น

จากงานวิจัยในอดีตการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) จะวัดจากอัตราส่วนของภาษีที่ชำระในระหว่างปีต่อรายได้ การรายงานทางการเงินก่อนหักภาษี เนื่องจากการตัดสินใจในการดำเนินงานที่เกิดขึ้นภายในที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระบบภาษี เพื่อลดภาระภาษีที่มีประสิทธิภาพ หรือที่เรียกว่าอัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rates: ETRs) คือ อัตราภาษีที่ผู้เป็นเจ้าของเงินได้จ่ายจริง เพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาระภาษีของบริษัท ETRs จะรวบรวมผลกระทบจากอัตราภาษีและบทบัญญัติฐานภาษีและเปิดเผยลักษณะการแจกจ่ายและส่วนได้เสียของระบบภาษี

งานวิจัยครั้งนี้คาดว่าคุณภาพข้อมูลภายในจะมีความสัมพันธ์กับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยของงานวิจัย ตามภาพที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลภายในกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance)

ของบริษัทยกจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ภาพที่ 1: แสดงกรอบแนวคิดงานวิจัย

ตัวแบบในการทดสอบสมมติฐาน

แบบจำลองการถดถอยสมการ:

$$\text{Tax Avoidance}_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 \text{IIQ}_{i,t} + \beta_2 \text{Size}_{i,t} + \beta_3 \text{PPE}_{i,t} + \beta_4 \Delta \text{PPE}_{i,t} + \beta_5 \text{LEV}_{i,t} + \beta_6 \text{INT}_{i,t} + \beta_7 \text{ROA}_{i,t} + \beta_8 \text{Sales Growth}_{i,t} + \beta_9 \text{Industry Effects}_{i,t} + \beta_{10} \text{Year Effects}_{i,t} + \epsilon_{i,t}$$

โดย

- Tax Avoidance คือ การหลีกเลี่ยงภาษีของบริษัท i ปีที่ t วัดจากค่า Cash ETR โดยคำนวณจากค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามเกณฑ์เงินสดที่แสดงในงบกระแสเงินสดหารด้วยกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีเงินได้
- IIQ คือ คุณภาพข้อมูลภายในของบริษัท i ปีที่ t-4 ถึง t เฉลี่ย วัดจากจำนวนวันระหว่างสิ้นปีบัญชีกับการประกาศผลการดำเนินงานของบริษัทหารด้วย 365 และคูณด้วยค่าลบหนึ่ง (-1)
- Size คือ Natural Log ค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์รวม
- PPE คือ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เฉลี่ยหารด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย
- Δ PPE คือ PPE ในปี t ลบ PPE ในปี t-1 หารด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย
- LEV คือ หนี้สินระยะยาวเฉลี่ยหารด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย
- INT คือ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเฉลี่ยที่หารด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย
- ROA คือ รายได้จากการดำเนินงานก่อนหักค่าเสื่อมราคาหารด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย
- Sales Growth คือ ยอดขายในปี t ลบยอดขายในปี t-1 หารด้วยยอดขายในปี t-1
- Industry Effects คือ ตัวแปรเทียม (0,1) เป็นตัววัดตามกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 7 อุตสาหกรรม
- Year Effects คือ ตัวแปรเทียม (0,1) เป็นตัววัดจำนวนปีตั้งแต่ปี พ.ศ 2557-2561

4. ระเบียบวิธีการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2561 มีทั้งสิ้น 767 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561) โดยศึกษาเฉพาะปี พ.ศ. 2557-2561 เป็นเวลา 5 ปี

จากประชากรในการวิจัยเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2561 มีทั้งสิ้น 767 บริษัท โดยใช้ 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้นบริษัทที่มีลักษณะดังต่อไปนี้จะไม่นำมารวมในการศึกษา ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. บริษัทที่เป็นสถาบันการเงิน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทที่ให้บริการทางด้านการประกันภัยที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจการเงินและกองทุนอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากมีลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัทเหล่านี้ต่างจากกลุ่มธุรกิจอื่น ๆ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งอาจมีผลต่อผลการวิจัย

2. บริษัทที่อยู่ในกลุ่มที่กำลังอยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน เนื่องจากมีการบริหารงานที่แตกต่างจากบริษัทปกติ และกลุ่มหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เนื่องจากมีวิธีการปฏิบัติทางภาษีที่แตกต่างจากบริษัทปกติ

3. บริษัทที่ไม่มีรอบระยะเวลาบัญชีสำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม เพื่อควบคุมความแตกต่างด้านเวลาและสามารถเปรียบเทียบได้

4. บริษัทที่มีการเริ่มต้นซื้อขายหลังปี พ.ศ. 2556 เนื่องจากการเริ่มต้นซื้อขายหลังปี พ.ศ. 2556 ทำให้เกิดค่าของข้อมูลผิดปกติ ณ ช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

สรุปกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมีจำนวน 355 บริษัท ดังนี้

ข้อมูล ณ วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2561	767	บริษัท
<u>หัก</u> กลุ่มธุรกิจการเงิน	59	บริษัท
บริษัทที่อยู่ในกลุ่มกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์	66	บริษัท
บริษัทที่อยู่ในกลุ่มที่กำลังอยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน	23	บริษัท
กลุ่มหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ	157	บริษัท
บริษัทที่ไม่มีรอบระยะเวลาบัญชีสำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม	32	บริษัท
บริษัทที่มีการเริ่มต้นซื้อขายหลังปี พ.ศ. 2556	75	บริษัท
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	355	บริษัท

4.2 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมจากงบการเงินและรายงานประจำปี (แบบ 56-1) จากแหล่งฐานข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) เว็บไซต์ของบริษัท ฐานข้อมูล Datastream และ Setsmart และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างปี พ.ศ. 2557–2561 รวมทั้งหมดจำนวน 5 ปี

อย่างไรก็ดี ในการทดสอบสมมติฐานเมื่อเก็บและรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ตัดตัวอย่างออกบางส่วน เพื่อให้สามารถตีความ Cash ETR ได้มากขึ้น เนื่องจากการวัด Cash ETR จะไม่สามารถวิเคราะห์ได้ถ้ากำไรก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เป็นยอดบวกหรือถึงแม้จะเป็นยอดบวกแต่ถ้า Cash ETR มียอดติดลบหรือมีค่ามากกว่ากำไรก่อนภาษี (Cash ETR มีค่ามากกว่า 100%) ผู้วิจัยจึงตัดกลุ่มตัวอย่างคือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่มีผลขาดทุนทางบัญชีก่อนภาษี 2) มีอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด (Cash ETR) ที่มีค่าน้อยกว่า 0 และมากกว่า 1 (Dyrenge, Michelle and Maydew, 2008) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตัดข้อมูลที่ไม่สามารถเก็บได้ครบถ้วนออกด้วย ตามเหตุผลดังกล่าวเมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 355 บริษัท ซึ่งการศึกษารุ่นนี้ศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557–2561 จึงทำให้มีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,775 ตัวอย่าง และสุดท้ายคงเหลือ 1,301 ตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	1,775	ตัวอย่าง
<u>หัก</u> มีผลขาดทุนทางบัญชีก่อนภาษี	372	ตัวอย่าง
Cash ETR มีค่าน้อยกว่า 0 และมีค่ามากกว่า 1	76	ตัวอย่าง
ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน	26	ตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างคงเหลือ	<u>1,301</u>	ตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,301 ตัวอย่าง ประกอบด้วยกลุ่มอุตสาหกรรมดังต่อไปนี้		
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	131	ตัวอย่าง
เทคโนโลยี	121	ตัวอย่าง
ทรัพยากร	123	ตัวอย่าง
บริการ	292	ตัวอย่าง
สินค้าอุตสาหกรรม	252	ตัวอย่าง
สินค้าอุปโภคบริโภค	106	ตัวอย่าง
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	276	ตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างแต่ละอุตสาหกรรม	<u>1,301</u>	ตัวอย่าง

4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ระบบการบัญชีคุณภาพสูงคือ มีความสามารถในการรวมข้อมูลจากหลายส่วนขององค์กรได้อย่างรวดเร็วเพิ่มความเร็วในการปิดบัญชีสิ้นปี และมีความถูกต้องมากขึ้น ซึ่งมาจากการกำจัดการแทรกแซงร่วมกับลดความซ้ำซ้อนและการทำใหม่ การรายงานที่มีประสิทธิภาพควรจะลดเวลาระหว่างช่วงปิดบัญชีสิ้นปี และการประกาศผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ (Jennings, Seo and Tanlu, 2014) ในการพิจารณาคุณภาพข้อมูลภายใน ได้กำหนดตัวแทนของคุณภาพข้อมูลภายใน (Internal Information Quality: IIQ) คือเวลาในการประกาศผลการดำเนินงาน โดยคำนวณจากจำนวนวันระหว่างสิ้นปีบัญชีกับการประกาศผลการดำเนินงานหารด้วย 365 และคูณด้วยค่าลบหนึ่ง (-1) ตั้งแต่ปี t-4 ถึง t เฉลี่ย (Gallemore and Labro, 2015) เช่น หากเป็นตัวอย่างเป็นปี พ.ศ. 2557 จะคำนวณเวลาในการประกาศผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553-2557 แล้วนำค่าที่ได้มาเฉลี่ย 5 ปี สำหรับตัวอย่างในปีที่ พ.ศ. 2558-2561 คำนวณโดยใช้เวลาในการประกาศผลการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2554-2558, 2555-2559, 2556-2560 และ 2557-2561 ตามลำดับ ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{คุณภาพข้อมูลภายใน (IIQ)} = \frac{\text{วันสิ้นรอบบัญชี} - \text{วันที่ประกาศผลการดำเนินงาน}}{365} (-1)$$

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

การหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) วัดจากอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด (Cash ETR) ซึ่งสามารถคำนวณได้จากค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามเกณฑ์เงินสดที่แสดงในงบกระแสเงินสดหารด้วยกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีเงินได้ (Gallemore and Labro, 2015; Dyreng, Michelle and Maydew, 2008) ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด (Cash ETR)} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ตามเกณฑ์เงินสด}}{\text{กำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีเงินได้}}$$

3. ตัวแปรควบคุม (Control Variables)

ตัวแปรควบคุมที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับคุณลักษณะบริษัทที่มีผลกระทบต่อความสามารถของการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ได้แก่

- (1) ขนาด (Size) วัดจาก Natural Log ค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์รวม
- (2) ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (Property, Plant and Equipment: PPE) วัดจากที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เฉลี่ยหารด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย
- (3) การเปลี่ยนแปลงในที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (Δ PPE) วัดจาก PPE ในปี t ลบ PPE ในปี t-1 หารด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย
- (4) ความเสี่ยงทางการเงิน (Leverage) วัดจากหนี้สินระยะยาวเฉลี่ยหารด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย
- (5) สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (Intangibles) วัดจากสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเฉลี่ยที่หารด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย
- (6) ความสามารถในการทำกำไร (ROA) วัดจากรายได้จากการดำเนินงานก่อนหักค่าเสื่อมราคาหารด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลภายในกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance)

ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

- (7) การเติบโตของยอดขาย (Sales Growth) วัดจากยอดขายในปี t ลบยอดขายในปี $t-1$ หารด้วยยอดขายในปี $t-1$
- (8) กลุ่มอุตสาหกรรม (Industry Effects) วัดจากตัวแปรเทียม (0,1) เป็นตัววัดตามกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 7 อุตสาหกรรม
- (9) จำนวนปี (Year Effects) วัดจากตัวแปรเทียม (0,1) เป็นตัววัดจำนวนปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557–2561

5. ผลการวิจัย

5.1 สถิติเชิงพรรณนา

สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่ออธิบายลักษณะเบื้องต้นของตัวแปร ประกอบด้วย ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแสดงในตารางที่ 1 พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,301 ตัวอย่าง โดยอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง (Cash ETR) มี ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด เท่ากับ 0.000 และ 0.974 ตามลำดับ Cash ETR จะมีค่าอยู่ที่ 0–1 เพื่อให้สามารถตีความได้ (Dyreg, Michelle and Maydew, 2008) และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.184 คุณภาพข้อมูลภายในบริษัท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.153 ขนาดของบริษัท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.770 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.350 การเปลี่ยนแปลงที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.025 ความเสี่ยงทางการเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.117 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.035 ความสามารถในการทำกำไร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.108 การเติบโตของยอดขาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.082

ตารางที่ 1: แสดงข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา

จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 1,301 ตัวอย่าง

Descriptive Statistics				
Variables	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
CASH ETR	0.000	0.974	0.184	0.143
IIQ	0.064	0.741	0.153	0.035
Size	12.683	21.544	15.770	1.546
PPE	0.003	0.951	0.350	0.231
Δ PPE	-0.504	0.792	0.025	0.085
LEV	0.000	0.640	0.117	0.134
INT	0.000	0.603	0.035	0.089
ROA	-0.215	0.773	0.108	0.083
Sale Growth	-0.591	8.115	0.082	0.356

5.2 สถิติเชิงอนุบา

จากตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจากผลการทดสอบสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม รวมทั้งเพื่อทดสอบปัญหา Multicollinearity สำหรับตัวแปรอิสระไม่มีปัญหาด้าน Multicollinearity

ตารางที่ 2: ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

Variables	CASH ETR	IIQ	Size	PPE	ΔPPE	LEV	INT	ROA	Sale Growth
CASH ETR	1								
IIQ	-0.039	1							
Size	0.005	-0.088**	1						
PPE	-0.097**	-0.080**	0.011	1					
ΔPPE	0.025	0.076**	0.019	0.191**	1				
LEV	0.000	0.019	0.591**	0.198**	0.127**	1			
INT	0.055*	-0.023	0.355**	-0.051*	0.060*	0.298**	1		
ROA	-0.088**	-0.088**	-0.068**	0.246**	0.065**	-0.141**	-0.018	1	
Sale Growth	-0.074**	0.052*	0.030	0.031	0.185**	0.130**	0.130**	0.035	1

** , * นัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลภายในบริษัทกับการหลีกเลี่ยงภาษีตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ H₁: คุณภาพข้อมูลภายในที่สูงขึ้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) มากขึ้น

จากตารางที่ 3 แสดงถึงผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลภายในกับการหลีกเลี่ยงภาษี โดยมีการเปรียบเทียบผลความสัมพันธ์กับตัวแปรควบคุม Industry และ Year เพื่อให้เข้าใจถึงความแตกต่างในการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ในแต่ละอุตสาหกรรมและเวลา พบว่า Industry มีผลต่อคุณภาพข้อมูลภายใน ดังแสดงในตารางที่ 3 จะเห็นถึงความแตกต่างของโมเดล (1) ถึง (4) คือ (1) และ (3) เมื่อถอดตัวแปร Year ออก หรือนำกลับเข้ามาใหม่ โดยที่ตัวแปร Industry มีการถอดออกทั้ง (1) และ (3) ส่งผลให้คุณภาพข้อมูลภายในไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีอิทธิพลในเชิงลบกับ Cash ETR ลดลงทั้งนี้ใน (2) และ (4) เมื่อนำตัวแปร Industry กลับเข้ามา ส่งผลให้คุณภาพข้อมูลภายในมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีอิทธิพลในเชิงลบกับ Cash ETR เพิ่มขึ้น สรุปได้ว่าคุณภาพข้อมูลและโอกาสของการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ค่อนข้างแตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรม

สุดท้ายใน (4) ที่ทดสอบตัวแปรทั้งหมดจากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย มีค่าเท่ากับ -0.057 นั่นคือ คุณภาพข้อมูลภายใน (IIQ) มีอิทธิพลในเชิงลบกับ Cash ETR ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน H₁ อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 จากผลการวิจัยนี้ ทำให้สรุปได้ว่าบริษัทที่มีคุณภาพข้อมูลภายในที่สูงมี Cash ETR ต่ำ สัมพันธ์กับบริษัทที่สามารถหลีกเลี่ยงภาษีได้

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลภายในกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance)

ของบริษัทยกจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gallemore and Labro (2015) ที่ได้กล่าวถึงผลกระทบของคุณภาพข้อมูลภายในกับการหลีกเลี่ยงภาษีว่ามีบทบาทให้ Cash ETR ลดลง

ในส่วนของตัวเองควบคุมเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของค่า INT กับ Cash ETR มีค่าเท่ากับ 0.070 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีผลกระทบในเชิงบวกกับ Cash ETR กล่าวคือ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายทางบัญชีและค่าใช้จ่ายทางภาษีแตกต่างกันมีผลทำให้ Cash ETR เพิ่มขึ้น

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของค่า ROA กับ Cash ETR มีค่าเท่ากับ -0.084 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายความว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีผลกระทบในเชิงลบกับ Cash ETR กล่าวคือ บริษัทที่มีความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ให้เกิดกำไร มีการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพสูงจึงมีผลทำให้ Cash ETR ลดลง

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของค่า Sale Growth กับ Cash ETR มีค่าเท่ากับ -0.097 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายความว่า การเติบโตของรายได้มีผลกระทบในเชิงลบกับ Cash ETR กล่าวคือ บริษัทที่มีการเติบโตของรายได้ทั้งจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การขยายสาขา การลงทุนในสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เป็นต้น ทำให้มีค่าใช้จ่ายทางภาษีที่เพิ่มขึ้นส่งผลทำให้ Cash ETR ลดลง

ตารางที่ 3: แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของคุณภาพข้อมูลภายในกับการหลีกเลี่ยงภาษี

Variables	(1)		(2)		(3)		(4)	
	Beta	t	Beta	t	Beta	t	Beta	t
I/Q	-0.055	-1.953	-0.059*	-2.092	-0.053	-1.886	-0.057*	-2.016
Size	-0.032	-0.886	-0.056	-1.524	-0.033	-0.914	-0.057	-1.556
PPE	-0.092**	-3.060	-0.060	-1.857	-0.093**	-3.089	-0.061	-1.887
ΔPPE	0.062*	2.182	0.053	1.882	0.063*	2.206	0.054	1.904
LEV	0.012	0.339	-0.040	-1.036	0.013	0.361	-0.040	-1.017
INT	0.063*	2.100	0.069*	2.236	0.063*	2.119	0.070*	2.257
ROA	-0.071*	-2.433	-0.087**	-2.995	-0.068*	-2.327	-0.084**	-2.884
Sale Growth	-0.086**	-3.045	-0.094**	-3.348	-0.089**	-3.128	-0.097**	-3.433
Industry Effects	NO		YES		NO		YES	
Year Effects	NO		NO		YES		YES	
Durbin-Watson	1.956		2.008		1.959		2.012	
F	4.745**		5.394**		3.315**		4.303**	
Adjusted R ²	0.023		0.045		0.021		0.044	

** , * คือ นัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01, 0.05 (1-tailed) ตามลำดับ

6. สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

6.1 สรุปผลการวิจัย

คุณภาพข้อมูลภายในถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินงานและการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพในทุกๆระดับของธุรกิจ ข้อมูลที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร การที่องค์กรดำเนินงานอย่างยั่งยืนและประสบความสำเร็จจะต้องเข้าใจถึงการทำงานภายในและลักษณะของสภาพแวดล้อมที่ต้องปรับตัวและการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมด้านข้อมูลที่ดีจะลดความไม่สมมาตรของข้อมูลระหว่างผู้บริหารของบริษัทและนักลงทุนภายนอก ซึ่งจะช่วยให้ นักลงทุนเข้าใจและใช้ข้อมูลบัญชีที่เปิดเผยโดยบริษัทได้ดียิ่งขึ้น (He and Lin, 2015) เช่นเดียวกันในด้านภาษีจำเป็นต้องมีข้อมูลภายในที่ช่วยสนับสนุนการวางแผนและเสียภาษีอย่างถูกต้อง และการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างครบถ้วน

งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลภายในกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2561 รวมทั้งสิ้น 1,301 ตัวอย่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคือ คุณภาพข้อมูลภายในบริษัทที่วัดจากเวลาในการประกาศผลการดำเนินงาน โดยคำนวณจากจำนวนวันระหว่างสิ้นปีบัญชีกับการประกาศผลการดำเนินงานของบริษัทหารด้วย 365 และคูณด้วยค่าลบหนึ่ง (-1) กับตัวแปรตาม คือ การหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด (Cash ETR) โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความเข้าใจในเรื่องภาษีแก่ผู้ประกอบการ นักศึกษา ประชาชนทั่วไป และการวัดคุณภาพข้อมูลภายในสามารถใช้ในงานวิจัยในอนาคต เพื่อเป็นตัวแทนสำหรับคุณภาพของข้อมูลภายในของบริษัท นอกจากนี้คุณภาพของข้อมูลภายในที่สูงสามารถช่วยระบุโอกาสในการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) เนื่องจากการตัดสินใจในด้านที่เกี่ยวกับภาษี จำเป็นที่จะต้องเข้าใจระบบบัญชี กระบวนการจัดการเอกสาร เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับสนับสนุนเอกสารและข้อมูล เพราะนอกจากจะช่วยทำให้ปฏิบัติตามกฎหมายบัญชีและกฎหมายภาษีได้อย่างถูกต้องแล้ว วิธีการบัญชีบางอย่างยังช่วยทำให้ประหยัดภาษีได้ ดังนั้นคุณภาพของข้อมูลภายในจึงช่วยสนับสนุนให้องค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ สามารถกำหนดนโยบายภาษีได้ถูกต้องและครบถ้วนจากข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ สามารถระบุธุรกรรมที่สร้างผลประโยชน์ทางภาษีได้อย่างชัดเจน อาทิ ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน ต่อเติม เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ดีขึ้น มีสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้สามารถลงเป็นรายจ่ายทางภาษีได้เพิ่มขึ้น 2 เท่า

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่าคุณภาพข้อมูลภายในบริษัท มีความสัมพันธ์กับการหลีกเลี่ยงภาษีอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยคุณภาพของข้อมูลภายในส่งผลเชิงลบกับอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด กล่าวคือ เมื่ออัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสดลดลง แสดงถึงความสามารถในการหลีกเลี่ยงภาษีที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gallemore and Labro (2015) จะเห็นได้ว่าคุณภาพของข้อมูลภายในบริษัทที่สูงมีส่วนช่วยในการตัดสินใจและสนับสนุนผลลัพธ์ทางภาษีที่เป็นประโยชน์

6.2 ข้อจำกัดงานวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยตั้งใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลภายในกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยนำแนวทางการวิจัยและสรุปผลของ Gallemore and Labro (2015) มาเป็นต้นแบบงานวิจัย ซึ่งข้อมูลที่รวบรวมมาใช้ในการวิเคราะห์ในบริบทของประเทศไทยมีจำกัดทั้งสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน กฎระเบียบข้อบังคับและการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เท่ากันทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถนำแนวคิดและวิธีการในการวัดผลการวิจัยของงานวิจัยดังกล่าวมาใช้ได้ทั้งหมด

6.3 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงประจักษ์ทำให้สามารถนำแนวคิดและวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลไปต่อยอดและศึกษาเพิ่มเติมได้ในอนาคต โดยการศึกษาความสัมพันธ์ของคุณภาพข้อมูลภายในบริษัทในแง่มุมอื่นนอกเหนือจากการหลีกเลี่ยงภาษี เช่น การจัดทำงบประมาณ การควบคุมภายใน เป็นต้น

REFERENCES

- Cassar, G. & Gibson, B. (2008). Budgets, Internal Reports and Manager Forecast Accuracy. *Contemporary Accounting Research*, 25(3), 707–738.
- Dyreg, S., Hanlon, M. & Maydew, E. (2008). Long-Run Corporate Tax Avoidance. *The Accounting Review* 83, 61–81.
- Gallemore, J. & Labro, E. (2015). The importance of the internal information environment for tax avoidance. *Journal of Accounting and Economics* 60, 149–167.
- Guenther, D., Matsunaga, S., & Williams, B. (2013). Tax Avoidance, Tax Aggressiveness, Tax Risk and Firm Risk. Retrieved from <https://pdfs.semanticscholar.org/e846/bdc88e7ab10ca9860b1324d469f8fbd2a704.pdf>
- Hanlon, M. & Heitzman, S. (2010). A Review of Tax Research. *Journal of Accounting and Economics* 50, 127–178.
- He, H. & Lin, Z. (2015). Analyst Following, Information Environment and Value Relevance of Comprehensive Income: Evidence from China. *Asia-Pacific Journal of Financial Studies* 44, 688–720.
- Junnings, J., Seo, H. & Tanlu, L. (2014). The effect of organizational complexity on earnings forecasting behavior. Retrieved from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2130119
- Kearns, G. (2007). How the Internal Environment Impacts Information Systems Project Success: An Investigation of Exploitative and Explorative Firms. *Journal of Computer Information Systems*, 48:1, 63–75.
- Thanjunpong, S. (2014). The impact of good corporate governance on tax planning of listed companies in the Stock Exchange of Thailand. *Journal of Accounting Profession* 28, 5–18.
- Trachutham, C. (2010). *Tax Planning*. Bangkok: T.Training Center.